

ROZSUDOK

V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Zemkovej PhD. a sudcov JUDr. Gabriely Gerdovej a JUDr. Ivana Rumanu v právnej veci žalobcu: **P. F.**, bytom P. P., právne zastúpený: *JUDr. O. K.*, advokátom so sídlom S., B., proti žalovanému: **Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky**, so sídlom Vazovova 2, Bratislava, za účasti: 1. **M. M.**, naposledy bytom D., B., 2. **P. V.**, naposledy bytom B., obaja zastúpení: M. K., súdna tajomníčka Okresného súdu Bratislava 1, Záhradnícka 10, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 18090, 22345/2005-1410 zo dňa 20. augusta 2007, konajúc o odvolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 2S 252/07-56 zo dňa 08. decembra 2010, jednomyseľne

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 2S 252/07-56 zo dňa 08. decembra 2010 **m e n í** tak, že rozhodnutie žalovaného č. 18090, 22345/2005-1410 zo dňa 20. augusta 2007 v spojení s rozhodnutím Colného úradu Senica č.j. 607/05/6561 zo dňa 13. februára 2005 **z r u š u j e** a vec **v r a c i a** žalovanému na ďalšie konanie.

Žalovaný **je p o v i n n ý** zaplatiť žalobcovi trovy konania v sume 408,72 € do 30 dní od právoplatnosti rozsudku na účet právneho zástupcu žalobcu JUDr. O. K., advokáta, B.

O d ô v o d n e n i e

Napadnutým rozsudkom krajský súd zamietol žalobu žalobcu, ktorou sa domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 18090, 22345/2005-1410 zo dňa 20.08.2007, ktorým podľa § 59 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov, potvrdil rozhodnutie Colného úradu Senica č. 607/05/6561 zo dňa 13.02.2005 a odvolanie účastníka konania M. M. a žalobcu zamietol.

Krajský súd rozsudok odôvodnil tým, že po stránke hmotného práva bola vec posúdená správne podľa zákona č. 612/1992 Zb. (správne má byť podľa zákona č. 618/1992 Zb.), Colný zákon v znení neskorších predpisov, (ďalej len zákon č. 618/1992 Zb.), pretože za účinnosti tohto predpisu colný dlh vznikol inak ako prijatím colného vyhlásenia na prepustenie tovaru do príslušného režimu. Colné orgány v konaní dostatočne preukázali, že v prípade všetkých troch dovozov bol tovar po prekročení štátnej hranice prepustený do režimu tranzit k colnému úradu určenia - Colnému úradu Senica, pobočka 6561 Kúty, čím sa zahraničný tovar dostal pod colný dohľad slovenských colných orgánov. U zahraničného tovaru colný dohľad končí až v okamihu zmeny jeho štatútu zo zahraničného na slovenský, pričom k zmene štatútu tovaru a z toho plynúceho ukončenia colného dohľadu dochádza v colnom konaní, ktoré sa v danom prípade malo začať na colnom úrade určenia podaním colného vyhlásenia, v ktorom by deklarant navrhol prepustenie tovaru do príslušného režimu. Zo skutkového stavu vyplynulo, že dovozca v žiadnom z troch prejednávaných prípadov colné vyhlásenie na prepustenie tovaru do režimu voľný obeh nepodal a preto neprebehlo colné konanie, v ktorom by po uplatnení obchodno-politických opatrení a ďalších colných formalít a vybratia dlžných dovozných platieb, došlo k prepusteniu tovaru colným orgánom na základe rozhodnutia o prepustení tovaru do navrhovaného režimu.

Namiesto uskutočnenia colného konania na colnom úrade určenia bol tovar konaním vtedajšieho colníka P. V., ktoré bolo trestným súdom kvalifikované ako zneužitie právomoci verejného činiteľa, prepustený na vnútroštátny trh bez zaplatenia dovoznej platby. Pretože deň, kedy sa tak stalo (dňa 27.03.1996, dňa 22.04.1996 a dňa 30.04.1996) bol posledným dňom, kedy sa predmetný tovar nachádzal na známom mieste, možno konštatovať, že v okamihu keď tovar opustil colný úrad určenia bol odňatý colnému dohľadu. Colné orgány preto posúdili vec po právnej stránke správne, keď v súlade s ustanoveniami zákona č. 618/1992 Zb. určili ako právny dôvod vzniku colného dlhu v súvislosti s predmetnými dovozmi nezákonné odňatie tovaru spod colného dohľadu, pričom správne určili okamih i miesto vzniku colného dlhu. V súlade so zákonom bol stanovený aj okruh solidárnych colných dlžníkov, medzi ktorých colné orgány zaradili aj žalobcu, pretože z právoplatného rozsudku Okresného súdu v Senici č. k. 4T 134/96-193, ktorým boli colné orgány v správnom konaní viazané, jednoznačne vyplynulo, že žalobca sa aktívne zúčastnil vo všetkých troch prípadoch odňatia tovaru spod colného dohľadu. Musel si byť vedomý (o to viac, že bol bývalým colníkom), že svojim konaním, spočívajúcim najmä v dojednaní prepustenia tovaru na vnútroštátny trh bez colného konania a zaplatenia cla s P. V. za finančnú odmenu, sa

podieľa na nezákonnom odňatí tovaru spod colného dohľadu. Pokiaľ teda boli žalobca spoločne a nerozdielne s M. M. a P. V. zaviazaní k zaplateniu colného dlhu (dovoznej platby), ktorý vznikol nezákonným odňatím tovaru spod colného dohľadu, nedošlo vo vzťahu k žalobcovi k porušeniu colných predpisov. Tvrdenie žalobcu, že v danom prípade mal colný dlh vzniknúť podľa § 197 ods. 1 písm. a/ zákona č. 618/1992 Zb., považoval krajský súd za neopodstatnené, pretože pri dovozoch tovaru neprebehlo colné konanie, a preto nemohlo dôjsť k porušeniu povinností vyplývajúcich z dočasného uskladnenia tovaru podliehajúceho dovoznému clu, ani k nedodržaniu podmienok ustanovených pre prepustenie tovaru do príslušného režimu.

Proti rozsudku krajského súdu podal žalobca včas odvolanie a navrhol, aby najvyšší súd zmenil rozsudok krajského súdu tak, že rozhodnutie žalovaného ako aj rozhodnutie Colného úradu Senica zruší a vec vráti na nové konanie. V dôvodoch namietal, že colný úrad rozhodol podľa zákona č. 618/1992 Zb. (ktorý stratil účinnosť dňom 30.06.1996 - bol zrušený zákonom č. 180/1996 Z.z., ktorý vo svojich prechodných ustanoveniach použítie predchádzajúceho zákona nepripúšťa), teda zákona, ktorý už v čase rozhodovania vo veci nebol platný. Použitie zákona, ktorý bol zrušený je možné len v prípade, ak nový zákon takéto použitie výslovne pripúšťa.

Ďalej namietal nedostatočne zistený skutkový stav a predovšetkým to, že aj keď je trestný rozsudok právoplatný, nezbavovalo to colné orgány vykonať riadne dokazovanie a v konaní sa vysporiadať s otázkou dlžníkov a dôvodmi, s ktorými je spojený vznik colného dlhu. Ak súd kvalifikoval konanie osôb z trestnoprávneho hľadiska, neznamená to, že okruh dlžníkov bol správne určený a neznamená to ani viazanosť colného úradu pri dôvodoch vzniku colného dlhu, pretože trestný rozsudok dôvody vzniku colného dlhu ani právne nekvalifikuje. Deklarant objektívne zodpovedá za colný dlh, a preto mal byť určený za dlžníka podľa § 196 ods. 3 písm. d/ v spojení s § 96 ods. 2 zákona č. 618/1992 Zb. a na veci nič nemení ani to, že nebol trestne stíhaný. Režim tranzitu nebol ukončený, pričom deklarant mal povinnosť dodať tovar v režime tranzitu. Ak nebola osoba majúca povinnosti v režime tranzitu určená za dlžníka, tak z rozhodnutia colného úradu musia byť zrejmé dôvody, pre ktoré sa tak stalo. Pri objektívnej zodpovednosti sa nemožno zbaviť svojej zodpovednosti, pretože colný zákon žiadny liberačný dôvod nevymedzuje. Ak bolo miesto a čas vzniku colného dlhu, resp. odňatia tovaru spod colného dohľadu určené na posledný deň, kedy končila povinnosť podľa tranzitného vyhlásenia dodať tovar colnému úradu, tak je zrejmé, že neboli splnené podmienky v režime tranzitu a k odňatiu tohto tovaru spod colného dohľadu došlo v tomto colnom režime, a preto objektívna zodpovednosť deklaranta za colný dlh je nesporná. Na druhej strane u iných dlžníkov je potrebné preukazovať subjektívnu stránku konania, čo sa v danom prípade nestalo a colný úrad svoje rozhodnutie opieral výlučne o závery z rozsudku.

Žalobcovi bola odobratá zákonná možnosť brániť sa v správnom konaní proti rozhodnutiu o vzniku colného dlhu, proti rozhodnutiu o tom že dlžníkom, teda osobou

povinnou zaplatiť colný dlh. Rozhodnutie žalovaného a colného úradu boli vyhotovované tak, že sa z nich nedá zistiť miesto a čas vzniku colného dlhu, ani dôvody jeho vzniku. Celé konanie bolo založené na trestnom rozsudku, ktorému colné orgány svoje rozhodnutie prispôbili, konanie nevedli v zmysle zásad správneho konania a nezisťovali skutkový a právny stav veci.

Žalovaný v písomnom vyjadrení k odvolaniu vysvetlil postup dotknutých colných orgánov, zotrval na správnosti a zákonnosti napadnutých rozhodnutí a navrhol rozsudok krajského súdu potvrdiť. Argumentoval, že colný úrad pri posudzovaní hmotnoprávnej stránky prejednávanej veci postupoval v súlade so zásadou aretroaktivity. Podľa uvedenej zásady zákazu spätného pôsobenia zákona je potrebné posudzovať právne skutočnosti, ktoré nastali v minulosti za účinnosti určitej právnej úpravy podľa tejto právnej úpravy, aj keď došlo neskôr k jej zmene. Ak došlo k vzniku colného dlhu za účinnosti zákona č. 618/1992 Zb. naplnením podmienok určených týmto zákonom a určitá osoba zároveň podľa tohto zákona naplnila kvalifikačné znaky dlžníka zodpovedného za vzniknutý colný dlh, je nutné posudzovať okolnosti vzniku colného dlhu i právnu kvalifikáciu dlžníka podľa príslušných ustanovení zákona č. 618/1992 Zb. účinných v čase vzniku colného dlhu. Nie je možné určiť vznik colného dlhu a dlžníka podľa všeobecne záväzného právneho predpisu, ktorý v čase, kedy colný dlh vznikol vôbec neexistoval.

Colný úrad Senica viedol vo veci vymerania colného dlhu samostatné správne konania a vykonal dokazovanie v rozsahu potrebnom pre určenie colného dlhu i pre určenie dlžníkov zodpovedných za vzniknutý colný dlh. Opis zisteného skutkového stavu, jeho právna kvalifikácia i postup colného úradu sú uvedené v odôvodnení rozhodnutia a objasnené žalovaným v napadnutom rozhodnutí. Skutočnosť, že žalobca bol spolu s ďalšími osobami uznaný vinným v trestnom konaní, je v záujme vytvorenia komplexného pohľadu na danú právnu vec a je uvedená len ako jeden z mnohých zistených faktov. Rozhodnutie žalovaného poukazuje na určité skutočnosti a preukazuje fakty týkajúce sa protiprávneho konania žalobcu a ďalších osôb pri nezákonnom odňatí tovaru spod colného dohľadu. Žalobca mal v konaní postavenie účastníka konania (rovnako ako ostatné osoby, ktorých práva a oprávnené záujmy boli rozhodnutím dotknuté), pričom svoje procesné práva, vrátane práva vyjadriť sa k podkladom rozhodnutia, či práva podávať opravné prostriedky primerane využíval (v odvolacom konaní bolo rozhodnutím žalovaného č. 5155/99-2020/99/1 a 6834/99-2661/99/1 zo dňa 19.07.1999 zrušené pôvodné rozhodnutie Colného úradu Senica o colnom dlhu). Zo spisového materiálu je zrejmé (a vyplýva to aj z odôvodnenia obidvoch rozhodnutí), že vo veci prebehlo pred vydaním rozhodnutia riadne správne konanie, vrátane potrebného dokazovania za aktívnej súčinnosti žalobcu. V rozhodnutí colného úradu č. 607/05/6561 zo dňa 13.02.2005 je výslovne vo výrokovej časti vo všetkých dovozných prípadoch uvedené miesto, kde colný dlh vznikol (obec Kúty) i okamih vzniku colného dlhu, ktorým boli pri jednotlivých dovozných prípadoch určené dni 23.04.1996, 27.03.1996 a 30.04.1996, teda dni, kedy došlo k nezákonnému odňatí tovaru spod colného dohľadu. Colný dlh vznikol vo všetkých troch dovozných prípadoch (tranzitné colné vyhlásenie JCD č. 652102612645, JCD č. 652103609636, JCD č. 652103613821) nezákonným odňatím tovaru podliehajúceho

dovoznému clu spod colného dohľadu. Colný režim tranzit, v ktorom bol predmetný tovar prepravovaný, mal byť ukončený predložením tohto tovaru na colnom úrade určenia a jeho následným prepustením do colného režimu voľný obeh. *K colnému konaniu, ktorým by bol predmetný tovar prepustený do colného režimu voľný obeh, skutočne nedošlo.* Tovar bol prepravovaný v colnom režime tranzit a pri predložení colnému úradu určenia bol žalobcom, v spolupráci s ďalšími rozhodnutím určenými osobami, nezákonne odňatý spod colného dohľadu. Odňatím tovaru spod colného dohľadu bolo v danom prípade konanie zodpovedných osôb (vrátane žalobcu), následkom ktorého colné orgány stratili prehľad o ďalšom pohybe či umiestnení tovaru a tým, že nebol zaevidovaný v príslušných evidenciách colného úradu určenia (register dodaného tovaru) nedošlo ani k vymeraniu dovozných platieb spojených s dovozom tovaru. Ustanovenie § 197 zákona č. 618/1992 Zb. by bolo možné aplikovať až (len) v prípade, ak nevznikli dôvody na aplikáciu § 196 zákona č. 618/1992 Zb., teda len keď nedošlo k nezákonnému odňatiu tovaru spod colného dohľadu a vykonávanie colného režimu, v ktorom sa tovar nachádzal (colný režim tranzit) malo iné nedostatky, ktoré zároveň nemajú zásadný vplyv na správne vykonávanie príslušného režimu (§ 197 ods. 1 zákona č. 618/1992 Zb.).

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku, ďalej len O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní žalobcu (§ 212 ods. 1 O.s.p.) postupom podľa § 250ja ods. 2 veta prvá O.s.p., a po tom, ako bolo oznámenie o verejnom vyhlásení rozhodnutia vyvesené na úradnej tabuli súdu a na webovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.supcourt.gov.sk, www.nsud.sk, najmenej päť dní vopred, rozhodol pomerom hlasov členov senátu 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov v znení účinnom od 01.05.2011) a rozsudok verejne vyhlásil (§ 156 ods. 1, 3 O.s.p.).

Z obsahu súdneho a pripojeného administratívneho spisu najvyšší súd zistil, že Colný úrad Senica, Pobočka 6561 Brodské, rozhodnutím č. 607/05/6561 zo dňa 13.02.2005 podľa § 220 ods. 1 v spojení s 221 ods. 3 zákona č. 618/1992 Zb. vymeral a zapísal do účtovnej evidencie pod evidenčným č. 659501050076 zo dňa 13.02.2005 sumu dovoznej platby pozostávajúcu z cla, dovoznej prirážky a dane z pridanej hodnoty v celkovej výške 566.407,- Sk, pod evidenčným č. 0659501050077 zo dňa 13.02.2005 sumu dovoznej platby pozostávajúcu z cla, dovoznej prirážky a dane z pridanej hodnoty v celkovej výške 512.576,- Sk, a pod evidenčným č. 0659501050078 zo dňa 13.02.2005 sumu dovoznej platby pozostávajúcu z cla a dane z pridanej hodnoty v celkovej výške 296.634,- Sk. Uvedené sumy tvoria spolu celkovú sumu colného dlhu vo výške 1.375.617,- Sk. Colný úrad Senica, Pobočka 6561 Brodské, v súlade s § 224 ods. 1 zákona č. 618/1992 Zb. oznámil sumy dovoznej platby žalobcovi a účastníkom konania ako povinným dlžníkom, ktorými sa stali podľa § 196 ods. 3 písm. b/ zákona č. 618/1992 Zb. Colný dlh vznikol na tovar: jesenné bundy, športová obuv a slnečné okuliare podľa § 196 ods. 1 zákona č. 618/1992 Zb. nezákonným odňatím spod colného dohľadu a príslušný colný úrad, určil v zmysle § 208 ods. 2 zákona č. 618/1992 Zb. miesto vzniku colného dlhu na obec Kúty. Colný dlh vznikol podľa

§ 196 ods. 2 v spojení s § 207 ods. 2 zákona č. 618/1992 Zb. v okamihu nezákonného odňatia tovaru spod colného dohľadu dňa 23.04.1996, dňa 27.03.1996 a dňa 30.04.1996. Týmto určenými dňami bol uvedený tovar predložený na Colnom úrade Senica, Pobočke 6561 Kúty, na ukončenie režimu tranzit (tranzitné vyhlásenie č. 652102612645, č. 652103609636, č. 652103613821) a bol to zároveň posledný deň, kedy sa uvedený tovar nachádzal na známom mieste. Povinní dlžníci sa na odňatí uvedeného tovaru spod colného dohľadu zúčastnili, pričom si boli vedomí, resp. mali si byť vedomí, že sa tovar odníma spod colného dohľadu. Týmto konaním naplnili materiálne znaky ich postavenia dlžníkov podľa ustanovenia § 196 ods. 3 písm. b/ zákona č. 618/1992 Zb. a Colný úrad Senica, 6561 Brodské ich v zmysle § 206 zákona č. 618/1992 Zb. zaviazal na zaplatenie colných dlhov ako spoločných a nerozdielnych dlžníkov.

Vzhľadom na rozsah námietok vymedzených v žalobe a odvolaní žalobcu sa najvyšší súd primárne zaoberal otázkou, či obidva colné orgány - žalovaný a správny orgán prvého stupňa, aplikovali v napadnutých rozhodnutiach na posúdenie vzniku colného dlhu správny hmotnoprávny právny predpis.

V tejto súvislosti je potrebné pripomenúť, že uvedenou problematikou sa už Najvyšší súd viackrát zaoberal a vychádzajúc z jeho doterajšej rozhodovacej činnosti (napr. rozhodnutie sp. zn. 5 Sžf/21/2008), zo všeobecne uznávaného princípu zákazu retroaktivity (čl. 1 ods. 1 Ústavy SR), ktorý prostredníctvom nepravnej retroaktivity stanovuje jednoznačné pravidlá pre časový stret dvoch právnych noriem upravujúcich ten istý spoločenský vzťah vrátane posudzovania vzniku a platnosti týchto právnych vzťahov, tiež právnych skutočností ako aj zákonnosti správania sa jednotlivca (tzn. najmä posudzovanie hmotnoprávnych následkov protiprávneho správania jednotlivca), vyplýva jednoznačný záver, že **je nutné zákonnosť správania sa subjektu posudzovať podľa právneho predpisu platného v čase vykonania skutku.**

Pokiaľ určitá právna skutočnosť (colný dlh) nastáva ex lege, možno jej vznik deklarovať iba podľa právneho predpisu účinného v období, kedy nastala (rozsudok NS SR sp.zn. 3 Sžf/13/2008, sp.zn. 3 Sžf/8/2010).

V danom prípade k odňatiu tovaru colnému dohľadu došlo za účinnosti zákona č. 618/1992 Zb. (účinný od 01. januára 1993 do 30. júna 1996), preto colný dlh vzniká fakticky priamo ex lege, ak nastanú zákonom predpokladané skutočnosti (§ 196 ods. 2 zákona). Preto rozhodnutie colného úradu túto skutočnosť iba deklaruje a formou rozhodnutia colný dlh dlžníkovi oznamuje. Dlžníkovi sa neukladá povinnosť konštitutívnym individuálnym správnym aktom – rozhodnutím colného úradu. Rovnako je rozhodnutie deklaratórne i v časti určenia dlžníkov. Colný úrad v napadnutom rozhodnutí konštitutívne nerozhodoval – neaplikoval v tom čase už neúčinný právny predpis – zákon č. 618/1992 Zb., ale iba deklaratórne konštatoval skutočnosti, ktoré nastali za jeho účinnosti. A pokiaľ určitá právna skutočnosť (v danom prípade colný dlh) nastáva ex lege, možno jej vznik deklarovať iba podľa právneho predpisu účinného (upravujúceho podmienky vzniku tejto právnej

skutočnosti) v období kedy nastala. Za tohto stavu nebolo možné uznať námietky žalobcu za dôvodné.

Podstatou ďalších námietok žalobcu bolo tvrdenie, že okruh dlžníkov nebol správne určený, že colné orgány vychádzali len z výsledkov trestného konania a preto nedostatočne zistili skutkový stav, a preto nemohol účinne hájiť svoje práva.

Je nepochybné, že k dovozom tovaru došlo počas účinnosti colného zákona č. 618/1992 Zb.

Podľa § 2 písm. d/, **na účely tohto zákona sa rozumie**

d/ *tovarom* všetky hnuiteľné hmotné veci a elektrická energia ...

f/ *zahraničným tovarom* iný tovar než uvedený v písmene e/.

h/ *colným štatútom* postavenie tovaru vyjadrujúce, že ide o česko-slovenský alebo zahraničný tovar,

j/ *colným dohľadom* súhrn úkonov a opatrení, ktorými sa zabezpečuje dodržiavanie zákonov a ďalších všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorých vykonávanie prislúcha colným orgánom,

k/ *colnou kontrolou* vykonávanie osobitných úkonov colnými orgánmi v rámci colného dohľadu, napr. zisťovanie a overovanie vlastností tovaru, preverovanie existencie a pravosti dokladov a listín, kontrola účtovných dokladov a iných záznamov, kontrola dopravných prostriedkov, kontrola batožín a iného tovaru prevázaného osobami iným osobám, vykonávanie úradných vyšetrovaní s cieľom zabezpečiť, aby sa dodržiavali colné predpisy,

l/ *colne schváleným určením*, bod 1. prepustenie tovaru do colného režimu

m/ *colným režimom*

1. voľný obeh (§ 84),

2. tranzit (§ 95)

n/ *deklarantom* osoba, ktorá robí colné vyhlásenie vo vlastnom mene, alebo osoba, v mene ktorej sa colné vyhlásenie urobilo,

o/ *colným vyhlásením* úkon urobený vo forme ustanovenej colnými predpismi, ktorým deklarant navrhuje režim, do ktorého sa má tovar prepustiť, alebo navrhuje tento režim ukončiť a oznamuje údaje požadované colnými orgánmi na použitie tohto režimu v súlade s colnými predpismi,

p/ *prepustením tovaru* úkon, ktorým colné orgány dovoľujú individuálne určenej osobe nakladať s tovarom podľa podmienok režimu, do ktorého je tovar navrhnutý,

q/ *colnými predpismi* zákony a ďalšie právne predpisy, ktorých vykonávaním sú colné orgány poverené,

r/ *obchodno-politickým opatrením* nesadzobné opatrenie ustanovené právnymi predpismi pre dovoz a vývoz tovaru, napr. kontrolné a ochranné opatrenia, množstvom obmedzenia, kontingenty, zákazy dovozu a vývozu ekonomickej povahy.

Podľa § 61 ods. 1 písm. a/, c/ zákona č. 618/1992 Zb., *colné vyhlásenie sa podáva písomne alebo ústnym vyhlásením alebo iným úkonom, ktorým držiteľ tovaru vyjadrí svoju vôľu, aby bol tovar prepustený do príslušného režimu.*

Colné vyhlásenie môže urobiť každý, kto môže v súlade s colnými predpismi príslušnému colnému orgánu predložiť tovar, na ktorý sa colné vyhlásenie vzťahuje, alebo zabezpečí jeho predloženie so všetkými dokladmi ustanovenými colnými predpismi, ktoré upravujú režim, do ktorého je tovar navrhnutý (§ 63 ods. 1 zákona).

Druhý diel zákona č. 618/1992 Zb. upravuje spoločné ustanovenia pre viac režimov v § 89 a nasledujúcich. Podľa ods. 1 písm. a/ tohto ustanovenia, režimom s podmiennečným oslobodením od cla sa rozumie aj **tranzit**. Podľa ods. 3, **dovážaným tovarom** sa rozumie tovar prepustený do režimu s podmiennečným oslobodením od cla. Režim s podmiennečným oslobodením od cla je ukončený v okamihu, keď sa tovaru prideli iné colne schválené určenie (§ 93 ods. 1 zák. č. 618/1992 Zb.).

Podľa § 95 ods. 5, ods. 9 zákona č. 618/1992 Zb., **colným orgánom určenia** sa rozumie ktorýkoľvek colný orgán, na ktorom tranzitná operácia končí. **Tranzitom do vnútrozemia** sa rozumie tranzit od vstupného colného orgánu k vnútrozemskému colnému orgánu.

Každý, kto je oprávnený s tovarom nakladať, je oprávnený podať návrh na prepustenie tovaru do režimu tranzitu. Colné orgány môžu požadovať, aby deklarant preukázal, že je oprávnený s tovarom nakladať. Deklarant je colným orgánom zodpovedný za splnenie povinností vyplývajúcich z režimu tranzitu; najmä je povinný zabezpečiť, aby sa tovar za podmienok určených colným orgánom odoslania predložil colnému orgánu určenia v nezmenenom stave, s neporušenou colnou uzáverou a s pripojenými dokladmi (§ 96 ods. 1, ods. 2 colného zákona).

Pred prepustením tovaru do tranzitného režimu musí deklarant zabezpečiť colný dlh, ktorý by mohol pri tomto tovare vzniknúť (§ 100 zákona).

Podľa § 196 ods. 1, ods. 2 zákona č. 618/1992 Zb. *colný dlh pri dovoze tovaru podliehajúceho dovoznému clu vzniká jeho nezákonným odňatím colnému dohľadu. Colný dlh vzniká v okamihu, keď je tovar odňatý colnému dohľadu.*

Podľa § 196 ods. 3 zákona č. 618/1992 Zb., **dlžníkom je**
a/osoba, ktorá tovar odňala colnému dohľadu,
b/každá osoba, ktorá sa na tomto odňatí zúčastnila a bola si vedomá alebo si mala byť vedomá, že tovar sa odníma colnému dohľadu,
c/ každá osoba, ktorá získala alebo držala tovar odňatý colnému dohľadu a v okamihu získania alebo dôjdenia tovaru si bola alebo mala byť vedomá, že tovar bol odňatý colnému dohľadu,

d/ osoba, ktorá má plniť povinnosti vyplývajúce z dočasného uskladnenia tovaru alebo z režimu, do ktorého bol tovar prepustený.

Podľa § 197 ods. 1 zákona č. 618/1992 Zb., v iných prípadoch, než sú uvedené v § 196, ak nemajú nedostatky zásadný vplyv na správne vykonávanie príslušného režimu, *colný dlh pri dovoze tovaru podliehajúceho clu vzniká*

al nesplnením niektorej povinnosti vyplývajúcej z dočasného uskladnenia tovaru, ktorý podlieha dovoznému clu, alebo z režimu, do ktorého bol tento tovar prepustený.

Sumu cla, zapísanú v účtovných dokladoch, oznámia colné orgány dlžníkovi (§ 224 ods. 1 zákona č. 618/1992 Zb.).

V preskúmvanej veci zo skutkového stavu mal colný úrad za preukázané, že tovar bol prepustený do colného režimu tranzit k colnému úradu určenia na ukončenie režimu tranzit, ktorému predložil dopravca na colnú kontrolu sprievodné doklady. Tovar však nebol riadne zaznamenaný v príslušnej evidencii, neboli zaplatené dovozné platby v dôsledku čoho bol odňatý colnému dohľadu. K tejto skutočnosti došlo podľa colných orgánov úmyselným konaním žalobcu a účastníkov konania M. M. a P. V., ktorí si ako bývalí colníci boli, resp. mali byť vedomí toho, že sa tovar odníma spod colného dohľadu. Colné orgány (aj s poukazom na trestný rozsudok Okresného súdu v Senici č. k. 4T 134/96-193 zo dňa 14.04.1997) za právny dôvod vzniku colného dlhu určili nezákonné odňatie tovaru spod colného dohľadu, čo vylučuje vznik dlhu v prípade nesplnenia povinnosti deklarantom dodať tovar colnému úradu určenia (keďže v prejednávanej veci táto povinnosť bola splnená), a colný dlh vznikol okamihom odňatia tovaru žalobcom a účastníkmi konania colnému dohľadu ešte pred tým, ako by mohol vzniknúť dlh deklarantovi v prípade nesplnenia povinnosti.

Najvyšší súd po preskúmaní veci dospel k záveru, že na takéto konštatovanie nie je dostatok skutkových podkladov, je predčasné a v rozpore s obsahom administratívneho spisu.

Z predložených písomností súd zistil, že dopravca D. J. A. prevzal od dodávateľa I. E., spol. s.r.o., B., Česká republika, tovar (jesenné bundy, športová obuv) na prepravu do Slovenskej republiky odberateľovi- príjemcovi - D. D. N., K. M. - M., a na ukončenie režimu tranzit predložil Colnému úradu určenia – Kúty tranzitné vyhlásenia č. 652102612645, č. 652103609636. Ďalší tovar (slnečné okuliare) od toho istého dodávateľa I. E., spol. s.r.o., B., ktorý bol tiež aj dopravcom s vodičom P. D., bol prepravovaný a mal byť dodaný rovnako pre odberateľa – príjemcu - D. D. N., M. - M..

Z rozhodnutia Colnice Nitra zo dňa 21.06.1996 č. TR-51/96 vyplýva, že J. D. A., dňa 21.06.1996 potvrdil dodanie tovaru na Colnú odbočku v Kútoch v dňoch 27.03.1996 a 22.04.1996 a predložil originály dokladov CMR s pravými odtlačkami pečiatok Colnice Senica (6561) a s podpisom príjemcu tovaru o jeho prevzatí od prepravcu.

Z ďalších písomností, služobných listov zo dňa 06.06.1996 a 20.05.1996 Colnice Kúty D2 ale vyplýva, že na Kúty VK tovar nebol dodaný. V spise sa tiež nachádza vyjadrenie – na tlačive pre tranzit označeného odberateľa – príjemcu - D. D. N., ktorý uviedol, že tovar si v Českej republike neobjednal, ani s nikým kúpnu zmluvu neuzavrel, ale koncom apríla 1996 vodič s galantskou poznávacou značkou uložil u neho na žiadosť p. C. tovar, s čím súhlasil a o tri dni si po tovar aj prišiel.

V pripojenom administratívnom spise žalovaného sa tiež nachádzajú kópie (nečitateľné) tranzitných vyhlásení a kópia rozsudku Okresného súdu v Senici č. k. 4 T 134/96-193 zo dňa 14.04.1997, ktorým bol žalobca a ďalší účastníci konania uznaní vinnými a bol im uložený úhrnný trest odňatia slobody s podmieneným odkladom na dlhšiu skúšobnú dobu.

Za rozhodujúcu v danom prípade považovali colné orgány skutočnosť, že konaním žalobcu a ďalších účastníkov bol tovar odňatý colnému dohľadu, preto sú v danom prípade solidárnymi dlžníkmi.

Pre takýto záver colných orgánov nie je podľa názoru najvyššieho súdu dostatok dôkazov.

Podľa § 276 zákona č. 618/1992 Zb., ak tento zákon neustanovuje inak, platia pre konanie pred colnými orgánmi

a/ vo veciach colných priestupkov všeobecné predpisy o priestupkoch,

b/ v ostatných veciach všeobecné predpisy o správnom konaní.

Slovenská republika je právnym štátom (čl. 1 Ústavy Slovenskej republiky).

Štátne orgány môžu konať iba na základe Ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom ktorý ustanoví zákon (čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky).

Správne orgány postupujú v konaní v súlade so zákonmi a inými právnymi predpismi, sú povinné chrániť záujmy štátu a spoločnosti, práva a záujmy občanov a organizácií a dôsledne vyžadovať plnenie ich povinností (§ 3 ods. 1 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov. Zakotvená zásada zákonnosti vyjadruje požiadavku, aby správne orgány v konaní a pri vydávaní rozhodnutia zachovali procesné predpisy ako aj predpisy hmotnoprávne, ktoré sa vzťahujú na prejednávajúcu vec.

Správny orgán je povinný zistiť presne a úplne skutočný stav veci a za tým účelom si obstaráť potrebné podklady pre rozhodnutie. Pritom nie je viazaný len návrhmi účastníkov konania (§ 32 ods. 1 správneho poriadku).

Podľa § 46 správneho poriadku, rozhodnutie musí byť v súlade so zákonmi a ostatnými právnymi predpismi, musí ho vydať orgán na to príslušný, musí vychádzať zo spoľahlivo zisteného stavu veci a musí obsahovať predpísané náležitosti.

Náležitosti rozhodnutia upravuje ustanovenie § 47. Rozhodnutie musí obsahovať výrok, odôvodnenie a poučenie o odvolaní (rozklade). V odôvodnení rozhodnutia správny orgán uvedie, ktoré skutočnosti boli podkladom na rozhodnutie, akými úvahami bol vedený pri hodnotení dôkazov, ako použil správnu úvahu pri použití právnych predpisov, na základe ktorých rozhodoval, a ako sa vyrovnal s návrhmi a námietkami účastníkov konania a s ich vyjadreniami k podkladom rozhodnutia (§ 47 ods. 1 veta prvá, ods. 3 správneho poriadku). Na základe vyhodnotenia dôkazov správny orgán uvedie, ktoré skutočnosti považuje za nepochybne zistené a aký je ich právny význam.

V preskúmvanej veci sa colné orgány vyššie citovanými ustanoveniami neriadili, dôsledne sa otázkou určenia okruhu dlžníkov nezaoberali a podľa názoru senátu skutkový stav prevzali najmä z rozsudku vydaného v trestnom konaní, ktorý je len jedným z podkladov rozhodnutia. Navyiac, v administratívnom spise je založená len jeho kópia bez vyznačenej doložky právoplatnosti. Pokiaľ colné orgány v administratívnom konaní vychádzajú z obsahu rozhodnutia súdu, je potrebné, aby do spisu zabezpečili rovnopis rozhodnutia súdu aj s doložkou právoplatnosti, aby bolo možné preskúmať, či je rozhodnutie právoplatné alebo boli proti nemu podané opravné prostriedky.

V správnom konaní doposiaľ nebolo preukázané, či režim tranzitu, v ktorom sa tovar nachádzal, bol skutočne ukončený alebo či prišlo k nesplneniu povinností vyplývajúcich z tohto režimu. Rovnako žalovaný ani prvostupňový colný orgán dostatočne neustálili v konaní okruh dlžníkov, neuviedli dôvody prečo za dlžníkov neoznačili i iné osoby (dopravcu, príjemcu tovaru), aj napriek tomu, že v tomto prípade ide podľa zákona o objektívnu zodpovednosť osôb, ktoré dostatočným spôsobom nezabezpečili povinnosti vyplývajúce z colného zákona. Colné orgány majú povinnosť okruh dlžníkov stanoviť priamo na základe zákona. Z rozhodnutia colného orgánu musia byť preto zrejmé dôvody, pre ktoré nebola osoba, ktorá má povinnosti v režime tranzitu, určená za dlžníka, čo ale v danom prípade v preskúmvaných rozhodnutiach absentuje.

Ďalej nie je preukázané, či na tranzitných dokladoch označený príjemca tovaru (ktorý mal na predmetný tovar čakať na colnici Brodské) pri prevzatí tovaru vedel, že tovar nie je zaevidovaný a prepustený do voľného obehu (naopak, ak je pravdivé jeho vyjadrenie obsiahnuté v spise, tovar v rozpore so zákonom prechovával – colné predpisy poruší ten, kto prechováva tovar, ktorý unikol colnému dohľadu). Z obsahu spisu taktiež nevyplýva, že by správny orgán vykonal potrebné dokazovanie (okrem výzvy k spísaniu zápisnice, výzvy na vyjadrenie, ustanovenie opatrovníka P. V.) a zabezpečil vypočutie účastníkov, prípadne svedkov (dopravcu, označeného príjemcu tovaru, resp. iných osôb).

Keďže rozhodnutie správneho orgánu zasahuje do právnych pomerov osôb, musí byť vydané na základe spoľahlivo a presne zisteného stavu veci, čo znamená, že je nevyhnutné vykonať všetky šetrenia potrebné na objasnenie rozhodujúcich okolností, zabezpečiť, aby zodpovedali skutočnosti a musí byť náležite odôvodnené.

Treba dodať, že administratívny spis žalovaného správneho orgánu nie je úplný a už vôbec nie originálny. ***Pod pojmom spisy žalovaného správneho orgánu podľa § 250d ods. 1 O.s.p. treba rozumieť úplný, žurnalizovaný a originálny spisový materiál správneho orgánu v danej veci, vrátane originálu dokladov o doručení rozhodnutí (R 66/1998).***

Z obsahu administratívneho spisu, ktorý má byť predložený s cieľom, aby súd mohol bez ďalšieho posúdiť zákonnosť vydaného rozhodnutia na základe podkladov a dôkazov v ňom sa nachádzajúcich, musí najvyšší súd konštatovať, že v správnom konaní neboli vykonané takmer žiadne dôkazy a aj keď sa v spise nachádzajú kópie niektorých listinných dokladov, prípadne originály rozhodnutí, ide o nečitateľné (dokonca prepisované, príp. dopĺňované) a pre súdne konanie nepoužiteľné listiny. Uvedené má svoje opodstatnenie vzhľadom na povahu veci a konkrétne okolnosti prípadu.

Keďže spis nie je riadne žurnalizovaný, nie je zrejmé či je úplný, čo má za následok jeho nepreskúmateľnosť a nepostačuje, ak skutočnosti uvedené v dôvodoch rozhodnutia nie sú podložené dôkazmi obsiahnutými v administratívnom spise.

S poukazom na vyššie uvedené zistenia odvolací súd napadnutý rozsudok podľa § 220 O.s.p., v spojení s § 250ja ods. 3 O.s.p. zmenil tak, že rozhodnutie žalovaného v spojení s rozhodnutím správneho orgánu prvého stupňa podľa § 250j ods. 3 veta prvá O.s.p. zrušil a vec mu vracia na ďalšie konanie.

O trovách odvolacieho konania súd rozhodol podľa § 250k ods. 1 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p. tak, že žalobcovi, ktorý bol v konaní úspešný, priznal právo na náhradu trov konania. Tieto pozostávajú zo súdneho poplatku za podanú žalobu 2.000,-Sk t.j. **66,39 €** a súdny poplatok za odvolanie **66 €**.

Trovy právneho zastúpenia tvoria tri úkony právnej služby. Právny zástupca žalobcu predložil dňa 08.12.2010 vyčíslenie trov právneho zastúpenia v celkovej výške 340,48 €. Vyčíslenie trov odvolacieho konania právny zástupca žalobcu v stanovenej zákonnej lehote (§151 ods. 1 O.s.p.) nepredložil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky priznal trovy právneho zastúpenia podľa predloženej špecifikácie:

Za prevzatie zastúpenia zo dňa 21.09.2007, *žalobu* zo dňa 24.09.2007 vo výške **2 x 45,51 €** podľa § 11 ods. 1 vyhlášky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení účinnom do 31.05.2009 (ďalej len vyhláška č. 655/2004 Z.z.) vo výške 1/13 výpočtového základu, ktorý v roku 2007 bol vo výške 17.822,-Sk (591,58 €), režijný paušál **2 x 5,91 €**.

Za účasť na pojednávaní dňa 08.12.2010 vo výške **120,23 €** podľa § 11 ods. 4 vyhlášky č. 655/2004 Z.z. v znení neskorších predpisov vo výške 1/6 výpočtového základu, ktorý v roku 2010 bol vo výške 721,40 €, režijný paušál vo výške **7,21 €**.

Spolu boli priznané trovy právneho zastúpenia vo výške 230,28 € (2x45,51+ 2x5,91+ 120,23+7,21)+20% DPH=**276,33 €**.

Celkom boli priznané žalobcovi na náhradu trovy konania **408,72 €** pozostávajúce zo sumy **132,39 €** (66,39 € + 66 €) a z trov právneho zastúpenia vo výške **276,33 €**, ktoré je žalovaný povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu žalobcu č. X. vedený v T. B., a.s., B.

P o u ě n i e : Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok **nie je** prípustný.

V Bratislave dňa 17. januára 2012

JUDr. Jana Z E M K O V Á PhD.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia:
Emília Čičková